

#JAGFÅRHÖRATILL
#DUFÅRHÖRATILL

Skidialog

”Lyssna, lös inte saker i förväg.”

Skidialog är en modell för konstruktiv diskussion som utvecklats i Lahtis, baserad på Dialogpaus-modellen. Skidialog uppmuntrar barn och ungdomar, samt de vuxna som arbetar med dem, att delta i en gemensam diskussion om en trevligare skoldag, fritid, vänskap, samhällsfenomen, framtiden – med andra ord alla ämnen som vi funderar på just nu!

Att arrangera en Skidialog är ett enkelt sätt att möjliggöra att barn och ungdomars röster hörs. I en gemensam dialog är det också lättare för vuxna att dela sina tankar om ämnet med de yngre deltagarna. Olika perspektiv, att sätta ord på erfarenheter och gemensamt tänkande kan slutligen leda till insikter som utan den gemensamma dialogen lätt skulle ha förblivit osynliga.

Målet med Skidialog är inte att fatta beslut, men det ökar den gemensamma förståelsen och ger möjlighet att i lugn och ro bekanta sig med olika perspektiv, vilket främjar bättre beslutsfattande och en planering av verksamheten.

”Skidialog var en fantastisk upplevelse för både oss vuxna och barnen. Det var en konstruktiv, varmhjärtad diskussion och ett respektfullt möte.”

När man beslutar sig för att anordna en Skidialog är det viktigt att se till att ett brett spektrum av perspektiv ingår i diskussionen och att alla kan delta – detta gäller både de barn och ungdomar som deltar och de vuxna som bjuds in. Förutom din egen personal kan du bjuda in olika experter, projektarbetare, beslutsfattare eller representanter för organisationer och föreningar att delta i diskussionen.

Skidialog passar barn i alla åldrar, från förskolebarn till ungdomar i de högre årskurserna i grundskolan. Vid planering och genomförande av diskussionen tas hänsyn till åldern på de deltagande barnen och ungdomarna, och målet är att göra diskussionen så jämlik och rättvis som möjligt för alla deltagare.

Innan du genomför en Skidialog rekommenderar vi att du bekantar dig med Dialogpaus-modellen som organiseras av Stiftelsen Dialogpaus och deltar i en Dialogpaus-utbildning.

”Skidialog kan användas av alla som vill involvera barn och ungdomar samt höra deras röster i en gemensam dialog med vuxna.”

Innan man börjar använda Skidialog rekommenderar vi att bekanta sig med Dialogpaus-stiftelsens Dialogpaus-diskussionsmodell och delta i en diskussionsledarutbildning.

- **Bekanta dig med Dialogpaus**
<https://www.dialogpaus.fi/vad-ar-dialogpaus/>
- **Bekanta dig med Skidialog**
www.lahti.fi/skidialogi
- **Dela dina erfarenheter av den Skidialog du har arrangerat via rapporteringsformuläre:**
<https://forms.gle/MDKKQuKSSvtxoWRJ6>

ERÄTAUKO

#JAGFÅRHÖRATILL
#DUFÅRHÖRATILL

Skididialog

Välkommen & målsättningar

Berätta vad Skididialog är och vad den syftar till. Presentera ämnet och bakgrunden för den kommande diskussionen.

Spelregler för diskussionen

Gå igenom Skididialogens spelregler tillsammans. Du kan välja att använda bildregler eller bara en del av spelreglerna, beroende på vad du vill fokusera på i diskussionen.

Presentationsrunda & inledning för en gemensam diskussion

Varje deltagare säger sitt förnamn. Vid presentationsrundan svarar deltagarna kort på en fråga som förbereder dem inför diskussionen. Inledningen kan också genomföras genom aktiviteter eller med hjälp av bildkort.

Diskutera parvis

Målet med parvisa diskussioner är att dela sina främsta tankar och erfarenheter om ämnet för diskussionen. Här får deltagarna öva på att tala om sina erfarenheter. Det är lättare att först säga sina tankar till personen som sitter bredvid innan den gemensamma diskussionen.

Gemensam dialog

Den gemensamma diskussionen börjar med att höra vilka saker som kom upp i de parvisa samtalen. Diskussionen fördjupas med hjälp av diskussionsledaren. Även fördjupande frågor hjälper att gå djupare in i ämnet – den gemensamma förståelsen ökar när man lär sig om ämnet, sig själv och andra. Att sätta ord på olika perspektiv och erfarenheter samt gemensamt tänkande kan leda till insikter som utan den gemensamma diskussionen lätt skulle ha förblivit osynliga.

Diskutera parvis

I den andra parvisa diskussionen kan ni lugna ner diskussionen, ta tid för reflektion eller diskussionen kan ges en ny riktning genom att betrakta ämnet ur ett nytt perspektiv. I det andra parpratet kan man byta par, så att man får berätta om sina främsta tankar med en ny person.

Gemensam dialog

Diskussionen fördjupas ytterligare genom att fortsätta den gemensamma diskussionen. Saker som kom upp i parpratet tas upp i den gemensamma diskussionen och med hjälp av fördjupande frågor och diskussionsledarens styråtgärder kan diskussionen fördjupas.

Insikter

I slutet av diskussionen skriver varje deltagare ner sin egen insikt. En insikt är en sak, tanke eller fråga som deltagaren kommer att tänka på när de tänker på den just avslutade diskussionen – antingen ämnet för diskussionen eller sättet att diskutera. Det betonas att det inte finns några rätta eller felaktiga insikter. Beroende på deltagarnas ålder kan insikten också ges muntligt, genom att rita eller på något annat sätt.

Avslutning

Diskussionsledaren bör sammanfatta de saker som kom upp i diskussionen. Det är också viktigt att berätta hur man går vidare. Till slut kan du tacka deltagarna för den gemensamma diskussionsstunden. Du kan också fråga hur de kände sig efteråt.

#JAGFÅRHÖRATILL
#DUFÅRHÖRATILL

Skidialog

åk 3. - 6. (45 min)

Välkommen & målsättningar (3 min)

Välkommen till vår Skidialog! Målet med vår diskussion idag är att tillsammans reflektera över barnets rätt att bli hörd och delta (FN:s konvention om barnets rättigheter, artikel 12).

I Skidialogen lyssnar vi på varandras tankar och erfarenheter och stärker därigenom vår gemensamma förståelse. I denna diskussion får alla fritt dela **sina tankar och erfarenheter om att få sin röst hörd och delta i beslutsfattande som rör barn och ungdomar**. Vi kan ha olika erfarenheter och tankar och alla erfarenheter och tankar är värdefulla.

Diskussionens spelregler (2 min)

Låt oss tillsammans gå igenom Skidialogens spelregler / Skidialogens bildregler som vi kommer att använda i denna diskussion. Kan vi förbinda oss till dessa regler?

Presentationsrunda & inledning för den gemensamma diskussion (5 min)

Låt oss förbereda oss inför diskussionen. Berätta ditt förnamn och **beskriv kort senaste gången du kände att din åsikt hade betydelse för något**.

Diskussion parvis (2 min)

Låt oss börja vår diskussion med att diskutera i par. Berätta för ditt par eller i en grupp på tre, **i vilken fråga du skulle vilja bli hörd i din klass / skola / hobby / kommun**.

Gemensam dialog (10 min)

Nu är det dags att diskutera tillsammans. Vem vill börja och berätta vad ni pratade om tillsammans? **I vilka frågor skulle du vilja få din röst hörd?**

Fördjupande frågor:

Varför är det viktigt att lyssna på barn?

Vad innebär det att bli hörd i beslutsfattandet?

Hur kan barns idéer omsättas i praktiken?

Diskussion parvis (2 min)

Vi har nu diskuterat frågor där ni vill få er röst hörd. Reflektera återigen en stund med ditt par eller i en grupp på tre, **hur barn kan få sin röst hörd och delta tillsammans med vuxna i att planera en gemensam skoldag / vardag / stad / framtid?**

Gemensam dialog (10 min)

Låt oss fortsätta vår gemensamma diskussion och lyssna på vilka saker som kom upp i era diskussioner. Vem vill börja och berätta **hur barn kan få sin röst hörd? Hur kan barn och ungdomar delta i beslutsfattande som berör dem?**

Fördjupande frågor:

Vilka sätt använder du för att lyssna på barns och ungdomars röster?

Hur kan barn påverka frågor som berör dem?

Hur kan vuxna stödja ditt deltagande och dina möjligheter att påverka?

Hur informeras barn om planer?

Varför fattar vuxna ibland besluten?

Insikter (10 min)

Skriv nu ner din egen insikt på insiktskortet. En insikt kan vara något som du först kommer att tänka på när du tänker på den just avslutade diskussionen. Det kan relatera till diskussionsämnet eller sättet att diskutera.

Avslutning (1 min)

En kort sammanfattning av diskussionen, tack och hej!

#JAGFÅRHÖRATILL
#DUFÅRHÖRATILL

Skidialog

åk 7. - 9. (75 min)

Välkommen & målsättningar (3 min)

Välkommen till denna Skidialog! Målet med vår diskussion idag är att tillsammans reflektera över barnets rätt att bli hörd och delta (FN:s konvention om barnets rättigheter, artikel 12).

I Skidialogen lyssnar vi på varandras tankar och erfarenheter och stärker därigenom vår gemensamma förståelse. I denna diskussion får alla fritt dela sina tankar och erfarenheter om att få sin röst hörd och delta i beslutsfattande som rör barn och ungdomar. Vi kan alla ha olika erfarenheter och tankar, alla erfarenheter och tankar är värdefulla.

Diskussionens spelregler (2 min)

Låt oss tillsammans gå igenom Skidialogens regler som vi kommer att använda i denna diskussion. Kan vi förplikta oss till dessa regler?

Presentationsrunda & inledning för gemensam diskussion (5 min)

Låt oss förbereda oss för diskussionen. Säg ditt förnamn och **berätta kort när du senast kände att din åsikt påverkade något.**

Diskussion parvis (5 min)

Låt oss börja vår diskussion med att diskutera i par. Berätta för din partner eller i en grupp på tre, **hur du vet att du har blivit lyssnad på? Hur kändes det? Berätta också hur det kändes om du inte blev lyssnad på.**

Gemensam dialog (20 min)

Nu är det dags att diskutera tillsammans. Vem vill börja och **berätta vilka erfarenheter av att bli lyssnad på ni delade med ditt par?**

Fördjupande frågor:

*Har barn och ungdomar inkluderats i planeringen och beslutsfattandet?
Har något gjorts som barn och ungdomar föreslog?
Hur har barn och ungdomar informerats om vad som hände efter att de blev lyssnade på?
Vilka hinder kan finnas för deltagande och inkludering av barn och ungdomar?*

Diskussion i par (5 min)

Vi har nu diskuterat hur det känns att bli lyssnad på och att känna delaktighet. Å andra sidan diskuterade vi också hur det känns om man inte får sin röst hörd och inte får delta. Reflektera nu en stund med ditt par eller i en grupp på tre, **i vilken fråga du skulle vilja bli hörd i din klass / skola / hobby / kommun? Reflektera också över vilken form av deltagande som skulle passa dig.**

Gemensam dialog (20 min)

Låt oss fortsätta vår gemensamma diskussion och lyssna på vilka saker som kom upp i parpraten. Vem vill börja och berätta **i vilka frågor du skulle vilja bli hörd och hur du helst skulle vilja delta i beslutsfattande som berör barn och ungdomar?**

Fördjupande frågor:

*Vilka frågor skulle du vilja vara med och besluta?
Vilka former av deltagande och påverkan skulle passa dig?
Hur kan ungdomar uttrycka sina tankar och åsikter?
Hur kan vuxna stödja ditt deltagande och dina möjligheter att påverka?
Hur kan barns idéer verkligen tas tillvara?*

Insikter (8 min)

Skriv nu ner din egen insikt på insiktskortet. En insikt kan vara något som du först kommer att tänka på när du tänker på den just avslutade diskussionen. Det kan relatera till diskussionsämnet eller sättet att diskutera.

Avslutning (2 min)

En kort sammanfattning av diskussionen, tack och hej!